

quick scan flora en fauna

onderzoek naar beschermde natuurwaarden
ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen

ijzerman advies
ruimtelijke ordening & ecologie

locatie Middelblok 13, Gouderak
rapportnummer 2013381

quick scan flora en fauna

locatie Middelblok 13, Gouderak

rapportnummer 2013381

rapportnummer: 2013381

datum: 1 oktober 2013

opdrachtgever: Aannemingsbedrijf Bos v.o.f.

contactpersoon: S.J.J. Bos

uitvoerder: © IJzerman advies
Postbus 6035
5002 AA Tilburg
Tel. 013-5821401
GSM 06-38506432
Mail sander@landschappers.nl
www.ijzermanadvies.com

projectleider: S.J. IJzerman

IJzerman advies is aangesloten bij het [Netwerk Groene Bureaus](#)

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Beleidskader	5
Wettelijk kader: gebiedsbescherming	5
Wettelijk kader: soortenbescherming	5
Zorgplicht	7
Wettelijk kader: Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)	7
Wettelijk kader: Compensatiebeginsel Natuur en Landschap Zuid-Holland 1997	7
Werkwijze quick scan	9
Veldinspectie	9
Deskstudie	9
Expert judgement	9
Gebiedsbeschrijving	10
Huidige situatie	10
Toekomstige situatie	13
Beschermde natuurwaarden	15
Gebieden	15
Flora	16
Ongewervelden	16
Amfibieën, vissen en reptielen	17
Broedvogels	18
Zoogdieren	19
Advies	20
Bronnen	21

Inleiding

In opdracht van Aannemingsbedrijf Bos heeft IJzerman advies een quick scan flora en fauna uitgevoerd voor de planlocatie Middelblok 13 te Gouderak.

De quick scan is uitgevoerd in het kader van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij ruimtelijke ingrepen dient in kaart te worden gebracht of actuele beschermde natuurwaarden van de locatie worden bedreigd.

In deze quick scan flora en fauna wordt vooraf een inschatting gemaakt van de effecten die toekomstige ruimtelijke ingrepen op de actuele beschermde natuurwaarden zullen hebben. Daarnaast wordt ook vanuit het oogpunt van planologische gebiedsbescherming naar de locatie gekeken.

De quick scan flora en fauna is een toetsingsinstrument en levert een aantal duidelijke adviezen die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen (zoals bijvoorbeeld een aanvullend onderzoek of een ontheffing op de Flora- en faunawet, een vergunning Natuurbeschermingswet, of een goedgekeurde gedragscode).

IJzerman advies is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Beleidskader

Wettelijk kader: gebiedsbescherming

Gebieden kunnen beschermd zijn doordat ze zijn opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Vanaf begin oktober 2005 zijn hierin ook alle Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijn-gebieden opgenomen als Natura 2000-gebieden.

Activiteiten die van invloed kunnen zijn op de instandhoudings-doelstellingen van een Natura 2000-gebied moeten door Gedeputeerde Staten beoordeeld worden alvorens een vergunning Natuurbeschermingswet voor de activiteit kan worden verleend. Dit geldt dus ook voor activiteiten die plaatsvinden buiten de beschermde gebieden. Van deze activiteiten moet worden bepaald of er sprake is van externe werking of cumulatie. Bij een aanvraag vergunning Natuurbeschermingswet is een zogenaamde passende beoordeling of een verstorings- of verslechteringstoets gewenst. Daarnaast kunnen gebieden zijn opgenomen in de Ecologische HoofdStructuur (EHS).

Wettelijk kader: soortenbescherming

Een aantal zeldzame en/of kwetsbare plant- en diersoorten wordt door de Flora- en faunawet beschermd. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van de in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Voor ruimtelijke ingrepen zijn dit meestal:

- Artikel 8: Het is verboden (beschermde) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De mate van bescherming hangt af van het voorkomen van de soorten in Nederland. Er zijn drie beschermingsregimes ingesteld¹:

- Voor algemeen voorkomende soorten (Tabel 1: Algemene soorten) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling op de Flora- en faunawet;
- Voor minder algemene soorten (Tabel 2: Overige soorten, niet zijnde algemene soorten, soorten van de bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn en soorten van bijlage I van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling als de werkzaamheden gebeuren volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet gebeurt is een ontheffing op de Flora- en faunawet nodig. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).
- Voor strikt beschermde soorten (Tabel 3: Soorten van bijlage I van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en soorten opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn) moet een uitgebreide toets worden gedaan. Bij onder andere ruimtelijke ingrepen wordt het noodzakelijk geacht een toets te verrichten en ontheffing te hebben vóór uitvoering van de werkzaamheden. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er sprake is

¹ Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009, http://www.hetinvloket.nl/portal/page?_pageid=122,1780509&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=41764

van een in of bij de wet genoemd belang (zoals de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling), er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Deze belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Ook niet als er maatregelen worden getroffen die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Er mogen dus buiten het broedseizoen nesten worden verplaatst of verwijderd, maar daar zijn uitzonderingen op:

- Nesten die het hele jaar door zijn beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:
 1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
 2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
 3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
 4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën vindt u terug in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

- Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd. In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.
 5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

De lijst wordt gebruikt als hulpmiddel om te bepalen of ontheffing nodig is voor met name de jaarrond beschermde nesten. Er wordt onderzocht of er maatregelen mogelijk zijn die maken dat de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats behouden blijft. De functionaliteit blijft misschien gewaarborgd

door mitigerende maatregelen. Op de lijst met jaarrond beschermde nesten kunnen uitzonderingen ontstaan waardoor het nest van een bepaalde soort toch niet jaarrond beschermd is.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet bevat ook een onderdeel zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor wilde planten en dieren en hun leefomgeving. Deze zorgplicht is altijd geldig en geldt voor alle planten en dieren, ook als er een ontheffing is verleend. Onnodig lijden dient zoveel mogelijk te worden beperkt.

Wettelijk kader: Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)

Voor gebieden die binnen de begrenzing van de PEHS vallen geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden. Plannen die deze kenmerken en waarden significant aantasten zijn niet toegestaan, tenzij er reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang.

Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd (zie Compensatiebeginsel).

Wettelijk kader: Compensatiebeginsel Natuur en Landschap Zuid-Holland 1997

De provinciale uitwerking en toepassing van de compensatieverplichting uit het Structuurschema Groene Ruimte 1995 in het Compensatiebeginsel moet voorkómen dat natuur en landschap bij het ontplooiën van diverse activiteiten in het landelijk gebied er 'per saldo' op achteruitgaan.

Het Compensatiebeginsel kent een 'nee, tenzij'-benadering: in beginsel worden activiteiten uitgesloten tenzij er sprake is van een aangetoond zwaarwegend maatschappelijk belang én door de initiatiefnemer is onderbouwd dat er geen alternatief (drie niveaus: plaats, inrichting, uitvoering) kan worden gevonden. Dat betekent dat via een zorgvuldige afweging van belangen uitzonderingen mogelijk zijn. De compensatieverplichting berust bij de initiatiefnemer van de activiteit.

De provincie Zuid-Holland heeft het Compensatiebeginsel en het 'nee, tenzij-principe' uitgewerkt.

Het Compensatiebeginsel is van toepassing op:

- (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur (PEHS);
- natuurgebieden buiten de PEHS: opgenomen in streekplan en/of begrensde natuurmonumenten in het kader van de Natuurbeschermingswet;
- biotopen van Rode Lijst (RL)-soorten en gebieden buiten de EHS met (zeer) hoge natuurwaarden;
- beplantingen vallend onder de Boswet;
- Randstad Groenstructuur projecten en vier Strategische Groen Projecten;
- rijksbufferzones;
- gebieden met zeer hoge landschappelijke waarden.

Het Compensatiebeginsel is uitgewerkt tot een stappenplan (provincie Zuid-Holland, 1999):

1. voorkomen van schade door schadelijke activiteiten niet uit te voeren in gebieden met moeilijk of niet vervangbare natuur- en landschapswaarden;
2. verminderen van schade door tijdig varianten te ontwikkelen die minder schadelijk zijn voor natuur en landschapswaarden;
3. beperken van de schade op natuur- en landschapswaarden bij de gekozen variant door mitigerende maatregelen te nemen;
4. compenseren van resterend verlies aan natuur- en landschapswaarden door een natuur- en landschapscompensatieproject te ontwikkelen. Hetzelfde doeltype met dezelfde omvang moet gecompenseerd worden. Rangorde van de locatiemogelijkheden voor compensatie:
 - in de directe omgeving, maar buiten de negatieve invloedssfeer van het project;

- in de regio waar schade ontstaat (eventueel aanhaken op ‘+ opties’ uit regionale natuur en landschapsplannen);
 - elders in Zuid-Holland;
5. is het niet mogelijk om hetzelfde doeltype te compenseren dan mogen natuur- en landschapswaar- de met dezelfde vergelijkbare kwaliteit ontwikkeld worden.

Zijn de bovenstaande punten 4 en 5 niet mogelijk dan resteert uitsluitend een financiële compensatie. Bij de toepassing van het Compensatiebeginsel kiest de provincie voor flexibiliteit om naast behoud van areaal natuur en landschap ook een kwaliteitsimpuls mogelijk te maken (bestaande natuur of landschap met een verminderde waarde kwalitatief opwaarderen).

Werkwijze quick scan

De quick scan flora en fauna is een oriënterend onderzoek naar de actuele beschermde natuurwaarden van een locatie in relatie tot de geplande ingrepen. De quick scan flora en fauna is een momentopname in tegenstelling tot een volledig ecologisch onderzoek dat uitgebreider is wat betreft omvang en tijdsduur. Voor bepaalde soortengroepen is het daarom, afhankelijk van de aanwezige structuren, moeilijker om een uitspraak te doen over de aanwezigheid van vaste verblijfslocaties op basis van een enkel veldbezoek.

Een volledig ecologisch onderzoek bestaat uit soortgerichte, uitgebreide inventarisaties, die meestal in diverse opnamerondes en volgens standaardmethodes worden uitgevoerd.

De quick scan flora en fauna bestaat uit een veldinspectie, een deskstudie en een beoordeling op basis van expert judgement. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is de quick scan een veelgebruikt instrument dat inzicht geeft in de consequenties van de ingrepen ten aanzien van de natuurwetgeving.

Veldinspectie

De veldinspectie heeft plaats gevonden op 20 juni 2013. Hierbij werd de ecologische potentie van de locatie in relatie met het mogelijk voorkomen van beschermde soorten (ook in de directe omgeving) onderzocht. Er is gezocht naar sporen van zoogdieren en vogels (uitwerpselen, nesten, holen, haren, veren, krabsporen en pootafdrukken). Er is zowel aan de binnenzijde als aan de buitenzijde van de bebouwing gekeken. Daarnaast is er gezocht naar plantenresten of beginnende vegetaties.

Deskstudie

De deskstudie richt zich op bekende verspreidingsgegevens en ruimtelijke plannen (lokaal, provinciaal, nationaal en Europees) die relevant zijn voor deze locatie (www.ravon.nl, www.zoogdieratlas.nl, www.telmee.nl, Creemers et al. 2009, Daarnaast is gebruik gemaakt van de internetsite www.waarneming.nl.

Deze is weliswaar niet compleet, maar geeft een beeld van recente losse waarnemingen. Deze waarnemingen zijn meestal gedaan door natuurliefhebbers en worden niet gecontroleerd op juistheid door een overkoepelende instantie.

In deze deskstudie zijn de gegevens van het Natuurloket en waarneming.nl indicatief gebruikt.

Een locatie wordt zowel vanuit het oogpunt van de soortbescherming (Flora- en faunawet) als de gebiedsbescherming (Vogel- en Habitatrichtlijn, Ecologische HoofdStructuur en de Natuurbeschermingswet 1998) onderzocht. De locatie wordt in een GIS-omgeving (locaal of webbased) geprojecteerd over vastgestelde kaarten.

Vervolgens wordt onderzocht of de geplande ontwikkelingen van invloed zijn op planologisch beschermde gebieden.

Expert judgement

Op basis van expert judgement wordt een uitspraak gedaan over de actuele beschermde natuurwaarden van de locatie in relatie tot geplande ontwikkelingen. Hierbij wordt een inschatting van de aanwezige natuurwaarden en de effecten van de geplande ontwikkelingen hierop. Voor de expert judgement kan gebruik worden gemaakt van een netwerk van specialisten.

Als de deskstudie en de veldinspectie onvoldoende houvast bieden om tot een onderbouwde beoordeling te komen, zal worden aangegeven dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is om de effecten op de aanwezige natuurwaarden te kunnen beoordelen.

Gebiedsbeschrijving

Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan Middelblok 13 te Gouderak.

Het betreft een agrarische bedrijfsruimte met woonhuis en een groot aantal houten schuurtjes en hokken, verspreid over het terrein. De schuurtjes zijn van hout met daken van plaatmateriaal.

Een aantal hokken en schuurtjes is nog in gebruik als opslag. De grote schuur is ingestort.

Op het terrein lopen diverse huiskatten. Waterstructuren en opgaande groenstructuren zoals bomen of struiken bevinden zich niet op de ontwikkellocatie zelf.

Afbeelding 1: ligging plangebied (bron: Google Earth)

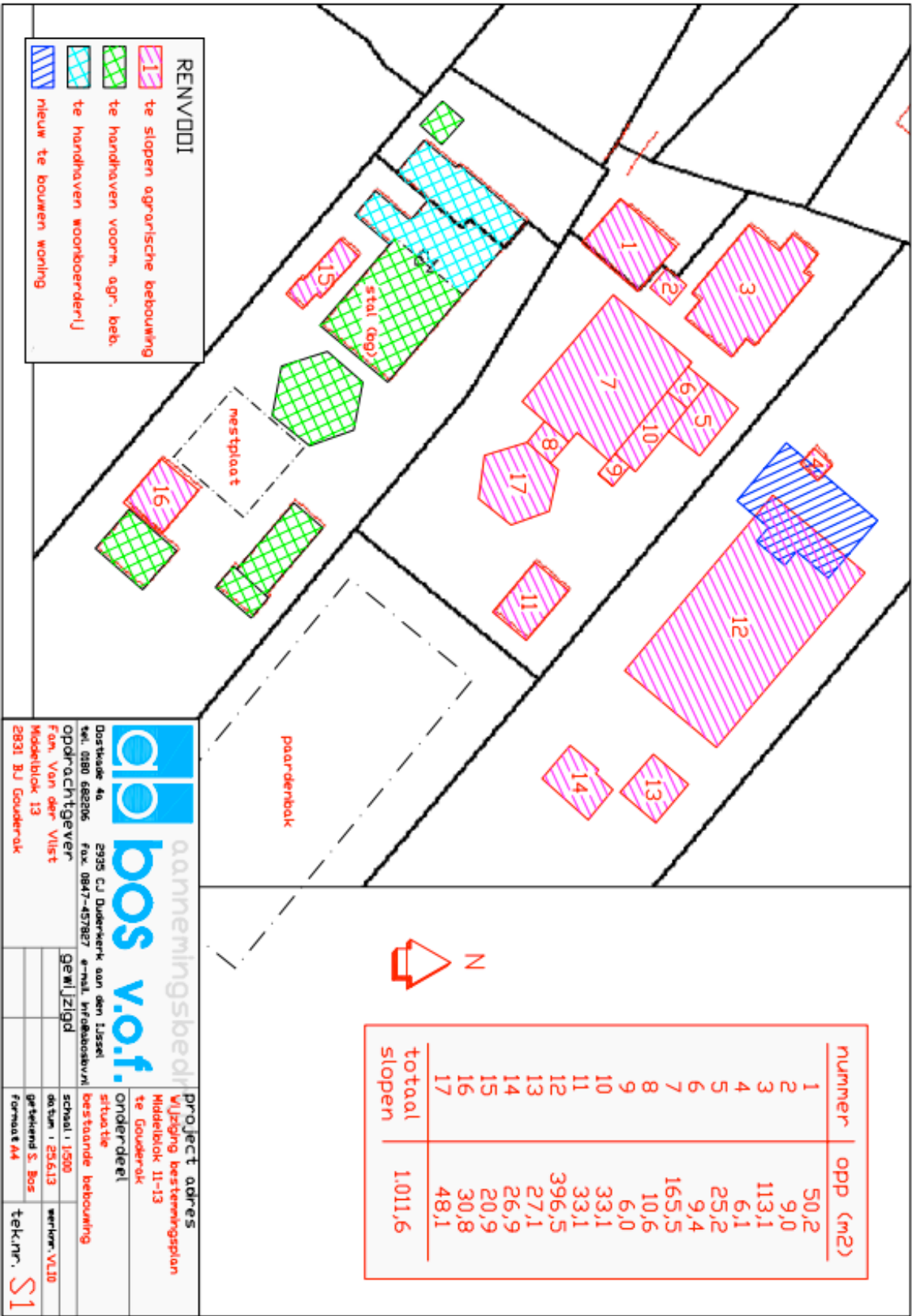

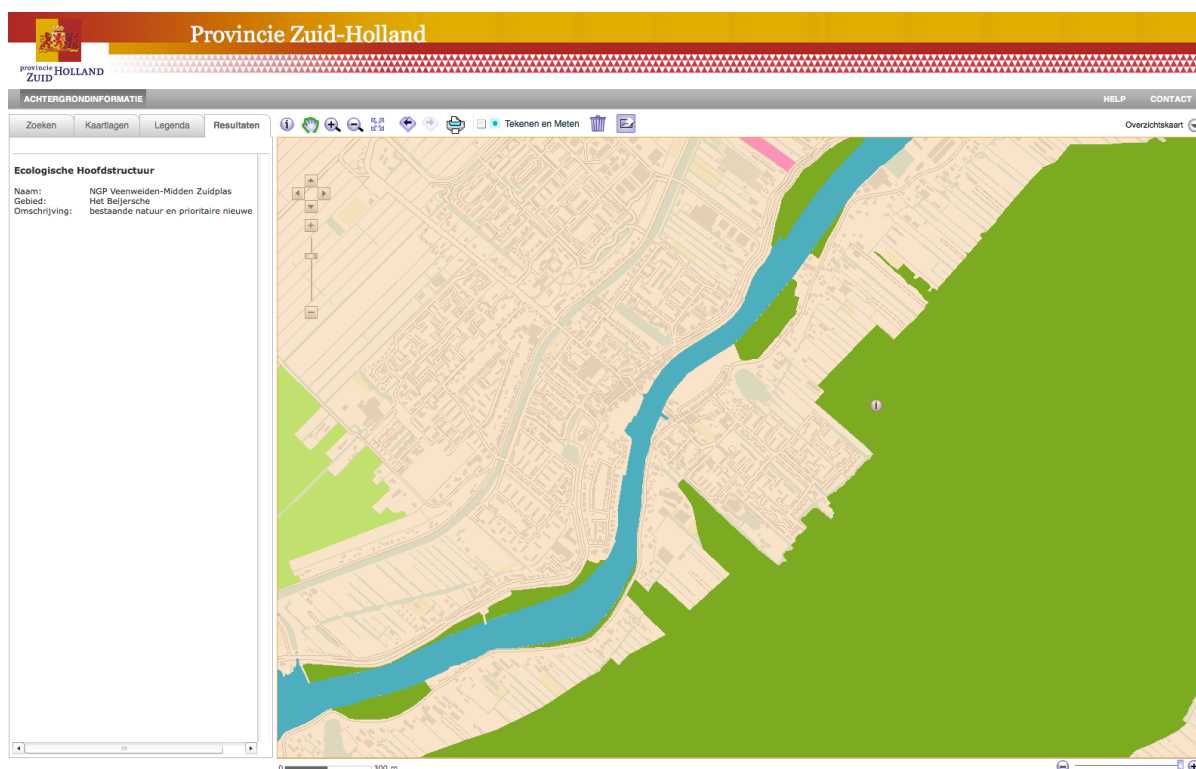
Toekomstige situatie

Men is voornemens de houten schuren te slopen en er een nieuw woonhuis te herbouwen. Het bestaande woonhuis blijft behouden, alsmede de stenen schuur ten zuiden ervan.

In afbeelding 2 staat aangegeven welke bebouwing behouden blijft, waar de nieuwbouw zal komen en welke structuren gesloopt zullen worden.

Afbeelding 2: te slopen, te bouwen en te behouden

Afbeelding 4: ligging plangebied tov EHS (bron: provincie Zuid-Holland)

Flora

Bij de veldinspectie is het plangebied onderzocht door een ervaren vegetatiekundige, op het voorkomen van beschermde en strikt beschermde soorten of resten hiervan. De locatie laat zich kenmerken als voedselrijke, verstoorde agrarische gebruiksground, grotendeels verhard of bebouwd. Op en langs de randen van het perceel zijn enkel algemene soorten (tabel 1) en geen minder algemene (tabel 2) of strikt beschermde soorten (tabel 3) aangetroffen. De planlocatie is hiervoor te verstoord en te voedselrijk.

Het plangebied is met nadruk geïnspecteerd op potentiële groeiplaatsen voor strikt beschermde soorten. De beschermde soort rietorchis kan in theorie in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Het plangebied zelf was echter te bebouwd, te droog en kalkrijke delen ontbraken.

Er zijn geen strikt beschermde muurplanten aangetroffen.

Strikt beschermde soorten of hun groeiplaatsen zijn niet aangetroffen in het plangebied en worden hier ook niet verwacht.

Ongewervelden

Strikt beschermde ongewervelden, zoals bepaalde vlinders, libellen, kevers en mieren, zijn niet aangetroffen op de planlocatie. De ontwikkeling is landgebonden. Er zullen geen waterstructuren worden aangetast. Strikt beschermde soorten zijn vaak zeer specifiek in hun biotoopkeuze en afhankelijk van de aanwezigheid van (vaak zeldzame en kwetsbare) waardplanten of vegetaties. Op de planlocatie ontbreken deze omstandigheden, waardoor ook geschikte biotopen voor deze strikt beschermde ongewervelden ontbreken.

Op basis van de aanwezige verspreidingsgegevens voor strikt beschermde soorten en de aangetroffen omstandigheden kan worden geconcludeerd dat er geen strikt beschermde soorten voorkomen.

Amfibieën, vissen en reptielen

De ontwikkeling is landgebonden. Er zullen geen water- of oeverstructuren worden aangetast. Potentiële geschikte water- en oeverstructuren voor strikt beschermde soorten worden dus niet aangetast. Strikt beschermde of minder algemene reptielen, amfibieën- of vissoorten zullen hierdoor geen gebruik maken van het plangebied als voortplantingsgebied.

In de regio van het plangebied komt de rugstreeppad met regelmaat voor (www.ravon.nl). Een geschikt habitat voor deze soort bestaat uit voortplantingswater en vaste rust- en verblijfplaatsen.

Voortplantingswateren ontbreken op de planlocatie zelf, maar komen in de directe omgeving met zekerheid voor. De rugstreeppad plant zich voort in ondiepe wateren, die sneller opwarmen. Dit kunnen poelen, regenplassen, ondiepe sloten of plas-dras oeverzones zijn. De sloten direct om het plangebied hebben rechte oevers en zijn relatief diep en breed. Het is hierdoor zeer onwaarschijnlijk dat deze in gebruik zijn als voortplantingswater. De brede sloten kunnen eveneens optreden als een barrière in het landschap voor deze soort. De locatie zelf is niet in gebruik als voortplantingslocatie.

Na de voortplantingsperiode kruipt de soort vaak weg onder stenen of hout, tegels, tractorbanden, pellets, muizenholletjes en soms ook onder landbouwplastic en in oudere bebouwing. Vaak worden er meerdere zomerverblijfplaatsen benut. Dergelijke structuren bevinden zich op de planlocatie. In de winterperiode moet deze verblijfplaats vorstvrij zijn. De rugstreeppad graaft zich dan in onder de grond. Om bevriezing te voorkomen, kiest de soort vaak een relatief hoger gelegen zanderige ondergrond. Dit kunnen ook tijdelijk opengewerkte stukken bouwgrond zijn. Hoger gelegen, losse zanderige delen ontbreken op de planlocatie.

Gezien het ontbreken van geschikt voortplantingswater op de planlocatie zelf, de barrierewerking van de rechte oevers en de bredere watergangen rondom de planlocatie en het ontbreken van geschikte overwinteringsplaatsen die vorstvrij zijn, wordt de planlocatie niet gezien als geschikt habitat voor de rugstreeppad.

Daarnaast bevonden zich op de locatie veel huiskatten.

In theorie is het mogelijk dat er in het plangebied enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker of gewone pad in landfase voorkomen. Hoewel deze soorten beschermd zijn, worden zij niet bedreigd in hun voorkomen en staan vermeld in tabel 1 van de toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet. Hiervoor geldt een vrijstelling op de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn verder geen eisen verbonden.

Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Op de planlocatie zijn geen minder algemene (tabel 2) of strikt (tabel 3) beschermde soorten aangetroffen.

Broedvogels

Alle bewoonde nesten in het broedseizoen vallen onder de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet en zijn beschermd. U dient daarom gedurende de sloopwerkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader van de Flora- en faunawet wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen.

Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde.

Alle te slopen opstallen zijn uitvoering aan binnen- en buitenzijde geïnspecteerd. Er is in geen van de opstallen nestmateriaal aangetroffen. Niet onder balken of op de grond. Er zijn ook geen veren, eischalen, prooiresten braakballen, krijtstrepen of resten van vogels gevonden in de bebouwing. De meeste schuren waren niet in gebruik en gezien de weinige hogere gelegen muuropeningen naar buiten en de grote hoeveelheden spinnenwebben binnen, kan worden gesteld dat er weinig tot geen vliegactiviteit is binnen. Omdat het merendeel van de schuren ook niet meer als stal of voedselopslag in gebruik is, zijn de schuren als fourageerplek ook niet van belang voor vogels. Een gebrek aan muisen of insecten maakt dat bepaalde uilen of huismussen de schuren niet zullen gebruiken als fourageerplek. Daarnaast liep er een grote hoeveelheid huiskatten op de planlocatie. Via kieren onder de deuren kunnen deze dieren in de meeste schuren binnen komen. Deze hebben een verstorend effect op broedende vogels.

Kerkuil of sporen daarvan werden niet aangetroffen. In het plangebied werden ook geen nesten waargenomen van roofvogels. De aanwezigheid van nesten van roofvogels en of uilen kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Voor gierzwaluw zijn de te slopen opstallen op voorhand ongeschikt door het ontbreken van geschikte holten.

In de omgeving van het plangebied komen met zekerheid boeren- en huiszwaluw voor. Van deze soorten zijn geen nesten aangetroffen op of in de te slopen structuren. Ook zijn er geen sporen (uitwerpselen) van deze soorten aangetroffen.

De te slopen opstallen zijn zeer gesloten en het ontbreken van vee en daarmee insecten als voedselaanbod, maakt de structuren ongeschikt als broedlocatie voor deze soorten. In de omgeving zijn intensievere veehouderijen aanwezig met een rijker aanbod aan voedsel voor deze soorten. Jaarronde bescherming van nesten voor deze soorten is daarom voor deze locatie niet relevant.

In het plangebied zijn geen broedende vogels of hun nesten aangetroffen. Er worden geen opgaande groenstructuren verwijderd. De te slopen bebouwing kan echter wel in potentie als nestlocatie dienen voor vogels. Hoewel er aan de hand van de inspectie geen broedgevallen of sporen die dit doen vermoeden zijn aangetroffen, is het niet ondenkbaar dat de te slopen bebouwing in de toekomst zal kunnen dienen als broedlocatie. Een inspectie van eventuele broedgevallen dient daarom plaats te vinden voorafgaand aan de sloop, indien de sloop niet voor het broedseizoen 2014 wordt uitgevoerd. Ter voorkoming van het verstoren van broedende vogels wordt aangeraden eventuele sloopwerkzaamheden tussen half juli en half maart (buiten het broedseizoen) te verrichten. Het verstoren van broedende vogels is verboden conform de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend.

Zoogdieren

Het is mogelijk dat er een enkel individu van een beschermde soort op de locaties kan worden aangetroffen, zoals egel, bunzing, mol, konijn, veldmuis en spitsmuizen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd middels de Flora- en faunawet, maar worden aangeduid als algemene soorten (AMvB artikel 75, tabel 1), waarvoor in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing meer hoeft te worden aangevraagd. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Hierbij valt te denken aan het uitvoeren van de meest verstorende werkzaamheden in de maanden september en oktober.

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van waterspitsmuis. Het plangebied zelf is met de rechte oevers en de weinig natuurlijke inrichting ongeschikt als leefgebied voor deze soort.

Alle soorten vleermuizen vallen onder de groep streng beschermde soorten. Voor vleermuizen geldt géén vrijstelling of ontheffingsverlening meer indien het puur gaat om een ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Een ontheffing voor soorten van tabel 3 kan alleen nog maar worden verleend wanneer:

1. Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
2. Er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten;
3. Er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

De geplande ontwikkeling heeft door gebrek aan geschikte verblijfslocaties of het ontbreken van een gebruiksfunctie (foerageergebied of vliegroute) geen negatieve effecten op lokale populaties vleermuizen.

Fouragerende vleermuizen in de omgeving van het plangebied zijn zeker niet ongewoon.

In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten vleermuizen waargenomen, waaronder gebouwbewonende soorten als de meervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

De bebouwing is uitvoerig geïnspecteerd op potentieel geschikte verblijfslocaties voor vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen. Aan de hand van de grote hoeveelheden spinnenwebben in de te slopen opstallen, kan worden gesteld dat er weinig tot geen vliegactiviteit is binnen. Geschikte ruimten als zolders, kelders en spouwruimtes werden niet aangetroffen.

De houten beplating van enkele schuurmuren zijn ongeschikt als paarverblijfplaats, omdat er aan binnenzijde geen betimmering of muur aanwezig is. Aan binnenzijde van de bebouwing zijn de planken zichtbaar die de buitenkant bekleden. Tussenruimtes ontbreken hier.

Mogelijkheden om weg te kruipen waren zover dat zichtbaar was niet in de opstallen zelf of aan de buitenzijde aanwezig. Voor kraamverblijven lijken de opstallen op voorhand ongeschikt. Daarnaast liep er een grote hoeveelheid huiskatten op de planlocatie. Via kieren onder de deuren kunnen deze dieren in de meeste schuren binnen komen. Deze hebben een verstorend effect op vleermuizen. Tijdens de inspectie werden géén sporen zoals uitwerpselen of prooiresten aangetroffen van vleermuizen. De te slopen bebouwing is zeer licht van opzet (veelal plaatmateriaal of enkele houten platen) en daarom als winterverblijfplaats te gevoelig voor schommelingen in temperatuur en vocht. Overwinterende vleermuizen zoeken naar een meer constante omgeving.

Advies

- De geplande ontwikkelingen hebben geen nadelige effecten op beschermde natuurgebieden of de EHS. Een vergunning op de natuurbeschermingswet is niet aan de orde. Compensatie en/of mitigatie volgens het Compensatiebeginsel is niet aan de orde.
- Algemeen voorkomende soorten kunnen mogelijkserwijs worden aangetroffen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd middels de Flora- faunawet, maar worden aangeduid als algemene soorten (AMvB artikel 75, lijst 1). Hiervoor hoeft in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing meer te worden aangevraagd. Het voorkomen van deze soorten wordt door de geplande ontwikkelingen niet in gevaar gebracht. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Hierbij valt te denken aan het uitvoeren van de meest verstorende werkzaamheden in de maanden september en oktober.
- De planlocatie omvat geen geschikt habitat voor de rugstreeppad. Hiervoor liggen er teveel barrières, ontbreekt voortplantingswater en geschikte vorstvrije overwinteringsplekken.
- In de te slopen opstallen zijn geen nesten of broedende vogels aangetroffen. Deze kunnen hier echter in potentie wel broeden. Aangeraden wordt een aanvullende inspectie uit te voeren indien de sloop niet voor het broedseizoen 2014 plaatsvindt.
- De te slopen bebouwing bestaat hoofdzakelijk uit plaatmateriaal, zonder zolder-, spouw-, kelder- of tussenruimtes. Ook de plaatmaterialen aan de wanden bieden geen mogelijkheid tot verblijfsplaatsen voor vleermuizen. Paar-, winter-, zomer- of kraamverblijfplaatsen worden hier niet verwacht.
- Voor overige strikt beschermde soorten is nader onderzoek niet noodzakelijk door het ontbreken van geschikte biotopen.
- Ter voorkoming van het verstoren van broedende vogels wordt aangeraden sloopwerkzaamheden tussen half juli en half maart (buiten het broedseizoen) te verrichten. Het verstoren van broedende vogels is verboden conform de Flora- en faunawet. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. In het broedseizoen kan ook gekapt worden, alleen dient het dan onder begeleiding van een ter zake kundige² te worden uitgevoerd.

	jan	feb	ma	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
BV												

Tabel 2 : aandachtskalender Broedvogels (BV). Voorkeursperiode voor werkzaamheden in groen.

² Onder een ter zake kundige wordt verstaan een persoon die :

*Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of

*Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of

*Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Das en Boom, VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, VOFF, SOVON, etc.)

Bronnen

Boye, P. et al., *Fledermäuse und Fledermausschutz in Deutschland*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 1999.

Broekhuizen, S., et al., *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*, KNNV, Utrecht, 1992.

Creemers, C.M. & Van Delft, J.C.W., *De amfibieën en reptielen van Nederland*, Stichting RAVON, KNNV-uitgeverij, Zeist, 2009.

Dienst Regelingen, Soortenstandaard Rugstreeppad, 2011.

Diepenbeek, A. van, *Veldgids diersporen*, KNNV, Utrecht, 1999.

Diepenbeek, A. van & J. van Delft, *Het waarnemen van amfibieën en reptielen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Diepenbeek, A. van & R. Creemers, *Herkenning amfibieën en reptielen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Dietz, C. et al., *Handbuch der Fledermäuse Europas und Nordwestafrikas*, Kosmos, 2007.

Dietz, M. et al. *Von Fledermäusen und Menschen*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 2002.

Janssen, R. en J. Buys, *Inventarisatie van vleermuizen op kerkzolders, een handleiding*, 2001.

Kapteyn, K., *Vleermuizen in het landschap*, Schuyt & Co, 1995.

Lenders, H.J.R. en C.C.H. Marijnissen, *Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld*, Stichting RAVON, Nijmegen, 1993.

Limpens, H., et al., *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV, Utrecht, 1997.

Mebs, T. et al., *Uilen van Europa*, Tirion, Baarn, 2004.

Meijden, R. van der, *Heukels' Flora van Nederland*, Wolters-Noordhoff, 1996.

Ministerie van LNV, *Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet*, maart 2005.

Ministerie van LNV, Dienst Regelingen, *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009*.

Nie, H. de, *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, Media Publishing Int BV, Doetinchem 1996.

Simon, M. et al. *Ecology and Conservation of Bats in Villages and Towns*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 2004.

Sinsch, U., *Biologie und Ökologie der Kreuzkröte*, Laurenti, 1998.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, *Atlas van de Nederlandse broedvogels; verspreiding, aantallen, verandering* - Nederlandse Fauna 5. Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden, 2002.

Spikmans, F. *Amfibieën rond het Haringvliet*, RAVON, Nijmegen, 2009.

Spikmans, F. & J. Kranenbarg, *Herkenning zoetwatervissen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Spikmans, F. & T. de Jong, *Het waarnemen van zoetwatervissen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Stumpel, T en H. Strijbosch, *Veldgids Amfibieën en reptielen*, KNNV, Utrecht, 2006.

Twisk, P., et al., *Zoogdieren van West-Europa*, KNNV, Utrecht, 1994.

Weeda, E.J. et al., *Nederlandse Oecologische Flora*, KNNV, Leiden, 1999.

Overige bronnen:

www.pzh.nl/

www.vogelbescherming.nl

www.waarneming.nl

www.hetInvloket

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.piscaria.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni

www.zoogdieratlas.nl,

www.telmee.nl